

**Het Pand, Zaal Refter
Onderbergen 1, 9000 Gent**

Vrijdag 30 oktober 2009

Colloquium

GESCHIEDENIS VAN DE ADVOCATUUR IN DE LAGE LANDEN

Georganiseerd door:

Universiteit Gent
Vakgroep Grondslagen en
geschiedenis van het recht

*in samenwerking met
Het tijdschrift Pro Memorie. Bijdragen tot de
rechtsgeschiedenis der Nederlanden*

*Interuniversitaire Attractiepool P6/01
"Justitie en samenleving: Sociopolitieke
geschiedenis van Justitie in België
(1795-2005)"
en met de steun van*

In 2010 zal het tweehonderd jaar geleden zijn dat Napoleon de advocatuur reorganiseerde, nadat de Franse revolutionairen haar hadden afgeschaft. Na 1815 werd, zowel in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden als in Nederland en België, verder gebouwd op deze Franse leest, al werd het al te autoritaire juk van de uitvoerende macht afgeworpen. Zowel in Nederland (procureurs) als in België (pleitbezorgers/avoués) werd een einde gemaakt aan de dubbele procesvertegenwoordiging. Nationale en internationale beroepsverenigingen werden opgericht. In België verscheen, malfunctioneerde en verdween weer de 'Nationale Orde'.

De advocaten claimen een onafhankelijkheid als een soort vierde macht ter bescherming van de rechtsstaat. In de beroepsgroep deden zich in de loop van de negentiende en twintigste eeuw onder meer een vervrouwelijking, een specialisering en een democratisering voor.

De geschiedenis van de advocatuur in de Lage Landen is nog grotendeels onontgonnen terrein. Dit eendaags colloquium wil enkele historische elementen samenbrengen, uit het Ancien Régime, maar vooral uit de negentiende en twintigste eeuw. De bijdragen worden gebundeld in een bijzonder nummer van het Nederlands-Vlaamse rechts-historische tijdschrift *Pro Memorie*, dat op de dag van het colloquium ter beschikking zal zijn. Het boek is inbegrepen in de deelnameprijs (en dus gratis voor de contribuanten van de *Stichting tot uitgaaf der bronnen van het Oud-Vaderlandse recht*, waarvan *Pro Memorie* uitgaat).

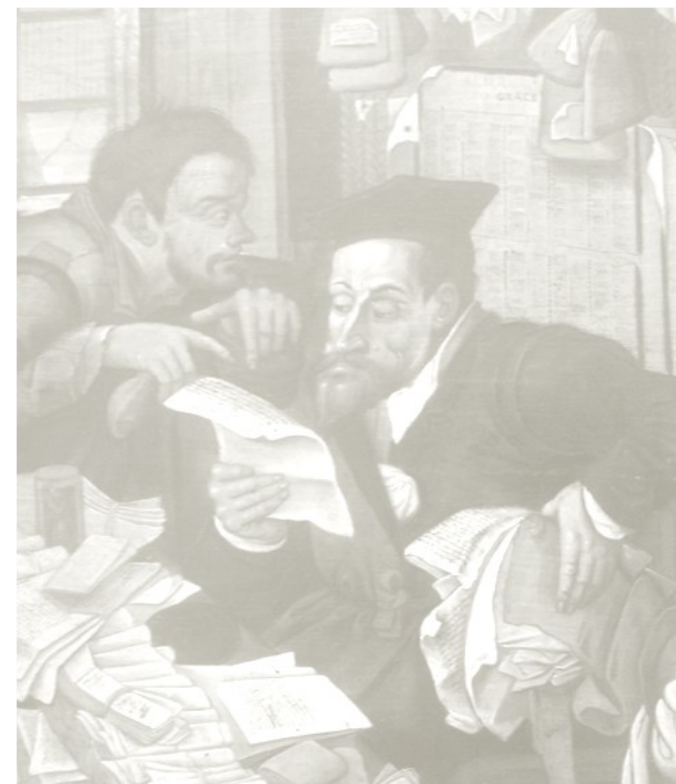
De organisatie is in handen van het Instituut voor rechtsgeschiedenis van de vakgroep Grondslagen en geschiedenis van het recht van de Universiteit Gent en wordt ondersteund door de *Interuniversitaire Attractiepool P6/01 "Justitie en samenleving: Sociopolitieke geschiedenis van Justitie in België (1795-2005)"* en het Vlaamse Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.

De **Orde van Vlaamse balies** heeft deze studiedag erkend voor **6 niet-juridische punten**. De studiedag is ook erkend door het **Instituut voor gerechtelijke opleiding**, zodat magistraten, gerechtelijke stagiairs en personeelsleden van de rechterlijke orde vrijgesteld zijn van het inschrijvingsgeld (MAG/2009.023-112).

GESCHIEDENIS VAN DE ADVOCATUUR IN DE LAGE LANDEN

Gent, Het Pand, zaal Refter

Vrijdag 30 oktober 2009

Programma

9u00 Ontvangst

9u30

Opening door prof. Piet Taelman, decaan van de Rechtsfaculteit en advocaat

9u40

De introductie van advocaten en procureurs in het graafschap Vlaanderen

(prof. Georges Martyn)

10u00

Advocaten van de duivel: de verdediging in heksenprocessen

(prof. Jos Monballyu)

10u20

De advocatuur in de Noordelijke Nederlanden tot 1838

(dr. Paul Brood en dr. Marie-Charlotte Le Bailly)

10u40

De advocaten bij het Hof van Gelre en Zutphen (16^e-18^e eeuw)

(prof. Frank Keverling Buisman)

11u00 Pauze

11u20

Verdediging in strafzaken sedert ca. 1795 tot ca. 1825, incl. Joodse advocatuur

(prof. Sjoerd Faber)

11u40

Advocaten en de ijver voor de vrijheid van drukpers in de Belgische grondwet

(drs. Bram Delbecke)

12u00

De opleiding van de advocaat vanaf het einde van de 18^e eeuw

(prof. Corjo Jansen)

12u20 Vraagstelling en discussie

12u30 Broodjeslunch

13u30

Edmond Picard en de deontologie van de advocaat

(drs. Bart Coppein)

13u50

De eer van de stand: gedragsregels in historische context

(mr. Richard Verkijk)

14u10

Advocaten: olie of zand in de Belgische politieke machine?

(drs. Bram Van Dael)

14u30

De vervrouwelijking van de advocatuur en het juridische werkveld

(prof. Patrick Humblet)

14u50

Arme pro Deo? Rechtshistorische impressies van het pro Deo-systeem in België

(drs. Bruno Debaenst)

15u10

De sociale advocatuur in Nederland in de 20e eeuw

(prof. Theo De Roos)

15u30 Vraagstelling en koffie

16u00

De Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie

(prof. Willy Van Eeckhoutte)

16u20

De pleitbezorgers of avoués in België

(prof. Karel Velle)

16u40

De Joodse advocaten bij de Antwerpse balie tijdens de Tweede Wereldoorlog

(stafhouder Jan Verstraete)

17u00

Opkomst en neergang van de Belgische Nationale Orde

(drs. Bart Quintelier)

17u20 Vraagstelling en afsluiting

Inschrijven (vóór 20 oktober 2009) kan door onderstaande strook in te vullen en/of op te sturen, faxen op het nr. 09/264 67 07, of door een mail te sturen aan : Karin.Pensaert@UGent.be. De inschrijving is pas definitief na overschrijving van het inschrijvingsgeld op het rekeningnummer **390-0965800-26** van de Universiteit Gent met vermelding : **contante klant nr 1/942 62 + naam deelnemer.**

- Basisbedrag (lezingen, boek en catering): 75 €.
- Advocaten-stagiairs: 50 €.
- Contribuanten OVR (abonnees Pro Memorie): 25 €.
- Magistraten, gerechtelijke stagiairs en personeelsleden van de rechterlijke orde: gratis.

Inschrijvingsstrook

Voornaam en naam:

.....

Straat en nr.:

.....

Postnummer: Gemeente:

Schrijft zich in voor de studiedag 'De geschiedenis van de advocatuur in de Lage Landen' van 30 oktober 2009 en betaalt via overschrijving:

- Het basisbedrag (voor de lezingen, het boek en de catering) van 75 €.
- Het verminderd bedrag van 50 € als stagiair-advocaat.
- Het verminderd bedrag van 25 € als contribuanten OVR (abonnee Pro Memorie).
- Gratis als magistraat, gerechtelijk stagiair of personeelslid van de rechterlijke orde.
- Functie in de rechterlijke orde:
.....

Te versturen aan:

Instituut Rechtsgeschiedenis

Vakgroep Grondslagen en geschiedenis van het recht
Universiteitstraat 4

BE - 9000 GENT

Tel. 09/264 68 53- Fax. 09/264 67 07